

Det nye rensningsanlæg i Hillerød er helt overdækket

Vi er tættere på start end mål, når det gælder håndtering af spildevand

Selvom vi i Albertslund er klart foran de fleste andre byer, når det gælder håndtering af vores regn-og spildevand, fordi vi har to kloakker, en til regnvand og en til spildevand, så er vi ikke i mål – hverken teknisk eller mentalt. Det må være læren fra de 290.000 m³ spildevand, der for nylig var på vej ud i Øresund.

Der var heldigvis stor forargelse i hele Storkøbenhavn, ja i hele Danmark over, at der skulle ledes 290.000 m³ spildevand ud i Øresund. Det gjorde, at der kom fokus på problematikken, og der heldigvis blev fundet en anden løsning. Men af forargelsen skulle man næsten også tro, at den almindelige opfattelse er, at vi er ved vejs ende, når det handler om at håndtere spildevand. At vi til daglig håndterer vores spildevand ansvarligt og bæredygtigt, helt som det sig hør og bør, og at de 290.000 m³ var en skævert, der skulle stoppes, så alt kunne blive godt igen. Men der må jeg desværre skuffe. Vi er slet ikke ved vejs ende. Generelt er vi tættere på start end på mål.

Med den store pensel kan man dele det hele op i tre trin. Først handlede det om at få stoppet den generelle udledning af urensset spildevand. Tidligere blev det jo alt sammen bare hældt direkte ud i åer, søer og hav. Men som trin 1 fik vi bygget rensningsanlæg, og kører nu spildevandet igennem der, inden vi udleder det. Imidlertid er der stadig det problem i de fleste kommuner, at de har deres gamle enstrengede kloaksystemer, hvor spildevand og regnvand samles i en og samme kloakledning. Det betyder, at når det regner meget, kommer der så meget vand til rensningsanlæggene, at de ikke kan opbevare, og nå at rense, det hele. De er derfor nød til, at lukke det urensset ud i havet. Den fest bidrager vi heldigvis ikke til i

Albertslund. Vi har vores særlige kloakker og Våde Enge til regnvandet, men det har de ikke i f.eks. København. Af og til er de derfor nødt til at lede blandet regn- og spildevand ud i havnen og Øresund, og så er det, at det røde flag hejses i havnebadene.

Trin to er derfor, at få holdt regn- og spildevandet adskilt. Det er nemt nok ved nybyggeri. Der anlægges man altid 2 kloakker, så regn- og spildevand får hver sit kloakrør, og kun spildevandet ledes til rensningsanlæg. Men i de gamle, eksisterende bydele er det ikke realistisk, at få dobbeltkloakeret det hele. I stedet arbejder vi i HOFOR, på at få lavet hundredvis af små og store skybrudssikringer, så regnvandet ikke volder problemer i kloakkerne. Det er f.eks. grønne anlæg som Sankt Annæ Plads ved Nyhavn, åbningen af Ladegårdsåen på Nørrebro, udvidelsen af Harrestrup å sammen med 10 kommuner og de næsten metrostore rør under Vigerslevparken, Lyngbyvejen og flere andre steder. Samtidig har HOFOR kæmpe underjordiske beholdere på størrelse med håndboldhaller, til opbevaring af vandet indtil der igen er plads på rensningsanlæggene.

Med den slags skybrudsprojekterne er vi dog slet ikke færdige. Der skal stadig investeres to cifrede milliardbeløb, inden vi kan sætte flueben ved trin to. Så en rum tid endnu, vil der ved kraftige regnskyl stadig blive ledt blandet regn- og spildevand ud i Øresund. Imidlertid betyder afslutningen af trin 2 en gang ude i fremtiden ikke, at vi er i mål. Vi mangler stadig det vigtigste. Trin 3. Og så er det, det godt kan blive lidt langhåret, men ikke desto mindre er virkeligheden sådan, at selv om vi kører alt vandet igennem et rensningsanlæg og fjerner mange af næringsstofferne, så er vandet ikke fri for næringsstoffer, når vi leder det ud i havet. Og næringsstoffer hører ikke hjemme i havet. Der skaber de forurening, alger og iltvind. Vand skal generelt være fattigt på næringsstoffer. Det kender vi også fra vores egen Kanal her i Albertslund. Algerne blusser lystigt op hver sommer, fordi der er for mange næringsstoffer i vandet. Derfor: Næringsstoffer hører hjemme i jorden, hvor planter og milliarder af mikroorganismer i hver håndfuld jord, kan leve af dem, og få dem ind nederst i naturens store fødekæde igen.

Grundlæggende handler det derfor om at omstille rensningsanlæggene fra rensning i den nuværende forstand, hvor vi prøver at neutralisere eller ligefrem destruerer så mange næringsstoffer i spildevandet som muligt, til i stedet at være en gødningsproducerende virksomhed, der sørger for at gøre næringsstofferne klar til genbrug i landbruget, så vi kan sikre en bæredygtig fødevarerproduktion ud fra princippet "Fra jord – til bord – til jord". Det er helt nødvendigt. For en person udskiller årligt i urinen næringsstoffer nok til at dyrke 250 kilo korn. Med andre ord, hver af os tisser hvert år "250 kilo korn", som vi sender til rensningsanlæg for at få destrueret. Det går ikke! Men vi gør det, fordi vi i dag opfatter næringsstofferne som et problem. Og det gør vi, fordi vi kan se, at de forvolder skade, når vi leder dem ud i havet. Men vi skal tænke anderledes. I virkeligheden er næringsstoffer løsningen. Som alt andet skal de bruges igen og igen. Det handler om at få de "250 kilo korn" ind i kredsløbet igen. Som vi opfører os nu, løber vi på et tidspunkt tør for næringsstoffer til markerne, og det er ikke en god udsigt, med flere og flere mennesker på kloden.

Alt i alt er der derfor lang vej både teknisk og mentalt, inden vi kan tale om at være i mål med en bæredygtig håndtering af vores spildevand – også selvom vi i Albertslund er lidt foran alle andre.

Povl Markussen

Agenda Center Albertslund og Forbrugerrepræsentant i HOFOR